

ชื่อผลงาน : พัฒนาการสมวัยด้วย Line@

ชื่อส่วนราชการ : แผนก WBC ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

เป้าหมายและวัตถุประสงค์/แรงบันดาลใจ

"เด็ก" เป็น ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าสูงสุดเหนือทรัพยากรใด ๆ เด็กทุกคนมีคุณค่าในตัวเอง ทุกคนจึงคาดหวังให้เด็กได้เจริญเติบโตในครอบครัวที่เพียบพร้อม และได้รับการพัฒนารอบด้านทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล ควบคุมอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม และจากการสำรวจสถานการณ์ พัฒนาการเด็กปฐมวัยเขต 12 ปี 2560 พบว่ามีพัฒนาการล่าช้า ร้อยละ 28.43 คลินิกเด็กดี ศูนย์อนามัยที่ 12 ให้บริการคัดกรองพัฒนาการเด็ก 4 กลุ่มอายุ 9 เดือน 18 เดือน 30 เดือนและ 42 เดือน ด้วยเครื่องมือ DSPM พบสงสัยล่าช้า ปี 2559 2560 และ 2561 ร้อยละ 17.15, 28.43 และ 27.69 ตามลำดับ นัดมาตรวจติดตามพัฒนาการ 1 เดือน พบว่า มาตรวจตามนัดเพียง ร้อยละ 15.79, 19.51 และ 48.28 สอดคล้องกับรายงานของกรมสุขภาพจิต “ผลการคัดกรองเด็ก 4 ช่วงอายุ 9 เดือน 18 เดือน 30 เดือน และ 42 เดือน ในปี 2561 ณ วันที่ 15 พฤษภาคม พบเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้า 8,006 คน ในจำนวนนี้มีเพียงร้อยละ 30.48 ที่สามารถติดตามให้เข้ารับการกระตุ้นพัฒนาการ ที่เหลือร้อยละ 19.19 อยู่ระหว่างการติดตาม และร้อยละ 50.85 ไม่สามารถติดตามได้” ทำให้ขาดโอกาสการกระตุ้นให้กลับมามีพัฒนาการและฉลาดสมวัย ทั้งนี้พบหลายปัจจัยเกี่ยวข้องที่ทำให้เด็กไม่ได้มารับการกระตุ้นพัฒนาการ เช่น ปัจจัยด้านบุคลากร ขาดทักษะการสื่อสารที่ชัดเจนกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ด้านพ่อแม่ผู้ปกครองมีปัญหาทางเศรษฐกิจ ทำให้ไม่สะดวกมาตรวจตามนัด มีทัศนคติต่อการเลี้ยงดูลูก ที่เป็นอุปสรรคต่อการนำเด็กเข้ารับการกระตุ้นพัฒนา และด้านระบบที่ต้องเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ดังนั้นทางคลินิกเด็กดีศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา จึงพัฒนาระบบการส่งเสริมและติดตามพัฒนาการ มีวัตถุประสงค์ ให้พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็ก มีความรู้ในการส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการเด็ก เพื่อให้พัฒนาการเด็กสมวัย

กระบวนการสร้าง KM/Innovation

1. ประชุมทีมคณะทำงานเพื่อสำรวจ พบว่าเมื่อเด็กมาตรวจพัฒนาการ พบสงสัยล่าช้า จะให้คำแนะนำการกระตุ้นพัฒนาการและนัดผู้รับบริการมาตรวจคัดกรองซ้ำอีกครั้งภายใน 30 วัน และจากข้อมูลพบว่าการมาตามนัดเพียงร้อยละ 48.28 สาเหตุจาก มีปัญหาทางเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ทำให้ไม่สะดวกมาตรวจตามนัด มีทัศนคติต่อการเลี้ยงดูลูกที่เป็นอุปสรรคต่อการนำเด็กเข้ารับการกระตุ้นพัฒนา เนื่องจากผู้ดูแลเด็กมีหลายคน พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย น้า อา ทำให้มีหลากหลายทัศนคติ

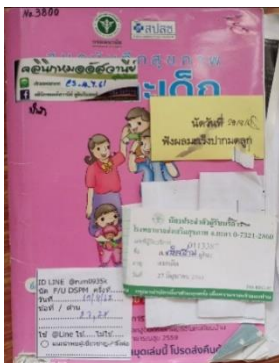
จากการสำรวจพบว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองผู้เลี้ยงดูเด็ก ใช้ Smart Phone ร้อยละ 90 แอปพลิเคชันที่ใช้มากที่สุดคือ LINE, Facebook, Youtube

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ร่วมกับทีมIT เพื่อวางระบบสารสนเทศในการส่งเสริมและติดตามพัฒนาการ

	LINE	LINE@	youtube	FB
ความสะดวกในการใช้งาน	×	×	×	×
ความลับ		×		
การเข้าถึง	×	×	×	×
การมีส่วนร่วม		×		×
การส่งผ่านข้อมูลที่รวดเร็ว	×	×		×
การจัดกลุ่ม	×	×		×

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบแอปพลิเคชัน คลินิกเด็กดี ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา จึงเลือกแอปพลิเคชัน Line@ เนื่องจากเป็นแอปพลิเคชันที่ใช้ง่าย มีความสะดวกในการใช้งาน การเข้าถึงง่าย การมีส่วนร่วมในการสนทนามากกว่า การส่งผ่านข้อมูลได้รวดเร็ว เข้าถึงเป็นรายบุคคล สามารถจัดเป็นกลุ่มได้ง่าย และที่สำคัญสามารถเก็บความลับของผู้มารับบริการในการพูดคุยสนทนาได้เป็นอย่างดี

3. นำแอปพลิเคชัน มาใช้งานเมื่อตรวจพบสงสัยล่าช้า ให้คำแนะนำในการกระตุ้น ส่งเสริมพัฒนาการ และให้ผู้รับบริการ Add Line เข้ากลุ่ม “WBC HPC12” วิธีการเข้ากลุ่ม Line @ ผ่าน QR code หรือ ผ่าน ID Line โดยเจ้าหน้าที่จะมีใบนัดสำหรับเด็กที่พบว่ามีความล่าช้า ข้อที่เด็กไม่ผ่าน และวันนัดประเมินซ้ำครั้งต่อไปไม่เกิน 30 วันนับจากวันที่ประเมิน

4. เมื่อผู้รับบริการ Add เพื่อส่งวิดีโอ เจ้าหน้าที่จะเปลี่ยนชื่อในระบบเป็น HN และชื่อเด็ก เพื่อสะดวกในการติดตามข้อมูล และเจ้าหน้าที่จะส่งข้อมูลคำแนะนำการกระตุ้นให้เป็นรายบุคคล

นารีฬ

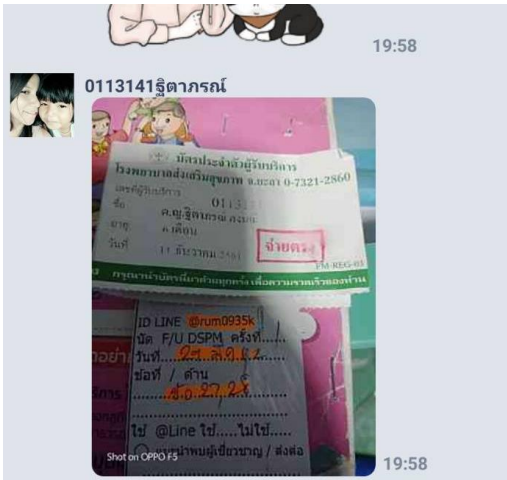
แชท >
บันทึกประวัติการแชท >
เพิ่มในรายการโปรด
บล็อก >

0109321ซาร์ฟ

แชท >
บันทึกประวัติการแชท >
เพิ่มในรายการโปรด
บล็อก >

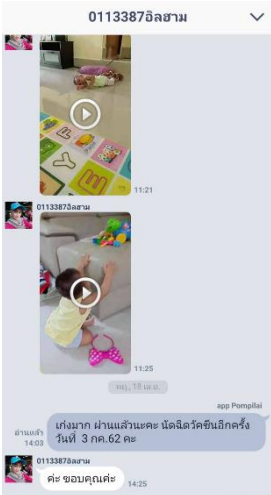
5. กระบวนการตอบข้อมูลผู้รับบริการต้องตอบโดยใช้แฟ้มประวัติเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เช่น พัฒนาการ
สงสัยในด้านใด และส่งเสริมพัฒนาการด้านที่ยังสงสัยล่าช้า รวมถึงการนัดรับครั้งต่อไป

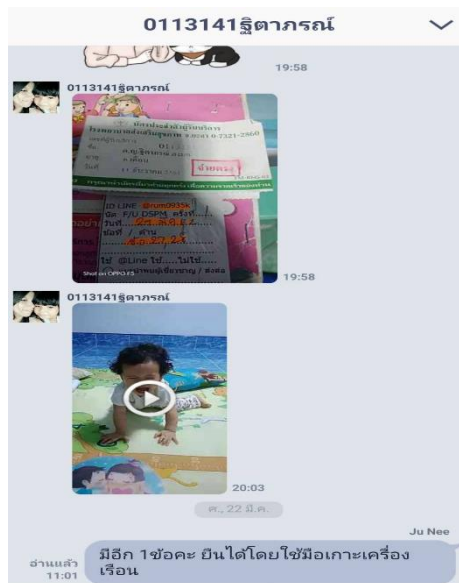
6. ให้ผู้รับบริการถ่ายวิดีโอพัฒนาการเด็กในข้อที่ล่าช้าและได้รับการกระตุ้นส่งมา เจ้าหน้าที่จะเข้าตรวจสอบ
คลิปวิดีโอของผู้รับบริการ โดยมีแฟ้มประวัติของผู้รับบริการนั้นเพื่อความถูกต้องของข้อมูล ถ้าพบว่าวิดีโอไม่ชัดหรือไม่
ครบสมบูรณ์ ทางเจ้าหน้าที่จะแจ้งผู้รับบริการให้ส่งวิดีโอมาใหม่ พร้อมแจ้งรายละเอียดข้อมูลที่ถูกต้อง

7. เมื่อวิดีโอแล้วพบว่าพัฒนาการผ่านเป็นสมวัย ทางเจ้าหน้าที่จะส่งข้อมูลการส่งเสริมพัฒนาการช่วงอายุ
ต่อไป พร้อมนัดวัคซีนครั้งต่อไปผ่านระบบ Line@

8. หากพบว่าพัฒนาการยังไม่สมวัย ทางเจ้าหน้าที่จะแนะนำวิธีการกระตุ้นที่ถูกต้อง และให้ถ่ายวิดีโอส่งมาซ้ำเรื่อยๆ เมื่อพบว่าพัฒนาการยังไม่สมวัย จะนัดวันและเวลาตรวจซ้ำพัฒนาการที่คลินิกภายใน 30 วันนับจากที่ประเมิน

ผลสำเร็จของ KM/Innovation ประเมินผล/คุณค่าของ KM/Innovation

จากการดำเนินงานพบว่าเด็กที่มีมาติดตามพัฒนาเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.5 และพบว่าเด็กพัฒนาการสมวัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 97.6 หลังจากได้รับการติดตาม 1 เดือน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

- ลดค่าใช้จ่ายของผู้มารับบริการในการเดินทางเข้ารับการตรวจซ้ำ
- ลดการเสียเวลาของผู้มารับบริการในการตรวจประเมินซ้ำ
- ลดความแออัดในการรอรับบริการในสถานที่ให้บริการ
- ได้รูปแบบระบบการติดตามพัฒนาการเด็กอย่างเป็นรูปธรรม

คุณค่า ส่งข้อมูลความรู้ส่งเสริมสุขเด็กปฐมวัย ให้คำปรึกษาและตอบปัญหาสุขภาพเด็ก มีระบบนัดหมายเพื่อความสะดวกแก่ผู้ปกครองและลดความแออัดในสถานบริการ

แนวทางการขยายผลหรือพัฒนาต่อยอด

ขยายต่อยังโรงพยาบาลชุมชนในการส่งเสริม ติดตามพัฒนาการเด็ก และส่งข้อมูลมูลความรู้ด้านส่งเสริมสุขภาพในกลุ่มเป้าหมายที่รับผิดชอบ

หมายเหตุ

กระบวนการ KM หมายถึง กระบวนการจัดการความรู้ตามแนวทาง 7 ขั้นตอน ของ กพร. ประกอบด้วย

- 1) การบ่งชี้ความรู้ – เช่น พิจารณาว่า วิสัยทัศน์/ พันธกิจ/ เป้าหมาย คืออะไร และเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เราจำเป็นต้องรู้อะไร ขณะนี้เรามีความรู้อะไรบ้าง อยู่ในรูปแบบใด อยู่ที่ใคร
- 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ – เช่นการสร้างความรู้ใหม่ แสวงหาความรู้จากภายนอก รักษาความรู้เก่า กำจัดความรู้ที่ใช้ไม่ได้แล้ว
- 3) การจัดความรู้ให้เป็นระบบ - เป็นการวางโครงสร้างความรู้ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบในอนาคต
- 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ – เช่นปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน ใช้ภาษาเดียวกัน ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์
- 5) การเข้าถึงความรู้ – เป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้เข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายและสะดวก เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) Web board บอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
- 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ – ทำได้หลายวิธีการ โดยกรณีเป็น Explicit Knowledge อาจจัดทำเป็นเอกสาร ฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกรณีเป็น Tacit Knowledge อาจจัดทำเป็นระบบทีมข้ามสายงาน กิจกรรมกลุ่มคุณภาพและนวัตกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ระบบพี่เลี้ยง การสับเปลี่ยนงาน การยืมตัว เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น
- 7) การเรียนรู้ – ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่นเกิดระบบการเรียนรู้จาก สร้างองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง